



Rapport fra Svenska kyrkans samtaledager med ortodokse kirker, Lidköping, Skara Stift, 15.–16. oktober 2021: «Veier til tro og fellesskap»

Mellomkirkelig råd har uttrykt ønske om å utforske mulighetene for en nærmere dialog med ortodokse kirker i Norge. Svenska kyrkan har årlige møter med ortodokse kirker i Sverige, og Den norske kirke ble ønsket velkommen som observatør til samtaledagene i 2021, hvor Skara stift var vertskap. Beate Fagerli deltok fra Norge.

Program

Samtaledagene startet i Lidköping med innledninger om de ortodokse kirkenes historie i Sverige, og om vekst og utvikling de siste 50 årene. Dr. Grant White og Fr Serafim Smensgård fortalte om tradisjonsformidling i ortodoks tradisjon. Begge er tilknyttet St. Ignatios-akademiet i Stockholm. Astrid Antesten innledet om tradisjonsformidling i svensk-kirkelig tradisjon. Selv om det er klare forskjeller i tradisjonene, var det interessant å legge merke til likhetene mellom de middelalderske kirketradisjonene, og likhetene mellom dagens prioriteringer for trosopplæring og utdanning i begge kirketradisjoner.



Så drog vi fra Lidköping til Råda i buss. I Råda ligger Råda kirke med menighetshus noen hundre meter fra St. Johannes kirke, en syrisk-ortodoks menighet. Det ble en begivenhetsrik ettermiddag med gruppesamtaler mellom deltakere fra Svenska kyrkan og forskjellige ortodokse kirker (ca. 50/50).

De to lokale menighetene hadde invitert sine ungdomsgrupper til intervju og gruppesamtaler. Nok en gang var det likhetene mellom ungdomsgruppene som slo meg. De fortalte om trosopplæring i egne menigheter, men også om felles aktiviteter, som speiderleirer og idrett. Akkurat denne lokale syrisk-ortodokse menigheten har innført en egen gudstjeneste for unge i konfirmasjonstiden for å skape tilhørighet i et svensk samfunn med en sterk konfirmasjonstradisjon. Denne gudstjenesten erstatter på



ingen måte syrisk-ortodokse tradisjoner, men er en særlig tilpasning.



Om kvelden var det omvisning i St. Johannes kirke. Den syrisk-ortodokse menigheten hadde i lengre tid jobbet for å få et eget kirkebygg, og fikk etter hvert kjøpt tomt og bygd sin egen lille kirke. I kjelleren er det kjøkken, spiserom, toaletter og aktivitetsmuligheter. Av bildet kan en se hvordan menigheten har startet arbeidet med ikonmaling av kirken.

Vi feiret ortodoks vesper i St. Johannes kirke.

Så ruslet vi tilbake til Råda menighetshus hvor St. Johannes menighet inviterte til et fantastisk syrisk måltid i nabomenigheten i Svenska kyrkan, før biskop i Skara, Åke Bonnier, velsignet forsamlingen.

Og lørdag morgen ble vi ønsket velkommen i Skara domkirke av biskop Åke Bonnier.



Etter morgenbønn fikk vi møte den eritreisk-ortodokse menigheten i Skara, som benytter domkirkens lokaler. Domprost Lorentzon og diakon Yemane fortalte om samarbeidet. Den eritreiske menigheten har nok et ønske om å kunne ha sitt eget menighetslokale. Samtidig har domkirken bistått med mye mer enn (et lånt) lokale for at den eritreiske menigheten kunne etableres.

Inntrykket jeg sitter igjen med, er at samarbeidet i Skara er preget av gjensidig, dyp respekt. Og at det er svært mange utfordringer knyttet til å etablere seg som menighet i et nytt land, når en kommer med en egen, sterk kirketradisjon, hvor mange medlemmer strever med bakgrunn i konflikter. Kultur, språk, registrering, papirarbeid og økonomi – det er mye en nasjonal majoritetskirke kan bidra med.

Besøket i Skara ble avsluttet med en innledning om ortodoks tradisjon i Sverige fra før 1054. Og det passet jo bra i den vakre katedralen som går tilbake til 1000-tallet.



Fra Skara reiste deltakerne til Ryd, ved Skövde, hvor vi ble tatt imot i en ny syrisk-ortodoks kirke ved navn St. Johannes. Menighetsrådslederen der er en kvinne som har bidratt til etablering og drift av kirken fra starten. Hun presenterte menighetens arbeid og brakte en hilsen fra fader Georg Doshi fra det syrisk-ortodokse erkebispedømme i Skandinavia.



Også Mar Stappanos og Mar Sawa, to orientalsk ortodokse assyriske menigheter fra Skövde og Tibro, ble presentert.



I St. Johannes kirke i Ryd fikk vi nok et fantastisk, syrisk måltid. Dette ga rom for hyggelige og uformelle samtaler. To av menighetens yngre medlemmer hadde nettopp fått hvert sitt bilde av Mikael Moberg, biskop i Västerås stift. Det er et portrett av biskopen med flere yngre «med-biskoper» i stiftet.

Alle er kledd i flotte bispekåper og mitra og har bispestav, til stor fascinasjon for jentene i St. Johannes, som begge ønsket seg en blå bispekåpe...



Deltakelse

Programmet for samtaledagene var godt forberedt av Fredrik Lidé ved erkebiskopens kontor i Stockholm, i samarbeid med Skara stift og mange av de ortodokse kirkene i Sverige. Blant deltakerne var ca. halvparten fra forskjellige stift i Svenska kyrkan, en del var syrisk-ortodokse, flere koptiske kirker var representert (eritreiske, egyptiske), også den georgiske kirken, den finsk-ortodokse kirken, og en østlig assyrisk deltaker var med. I tillegg var representanter for St. Ignatios-akademiet, deltakere fra den katolske kirke, Equmeniakirken og Sveriges kristne råd med.

Oppsummering og oppfølging

Det tettpakkede programmet fungerte godt på grunn av en gjennomtenkt balanse mellom innledninger og gruppearbeid, felles bønn, besøk og omvisninger. Måltidene og gjestfriheten i menighetene vi besøkte, bidro til fellesskap og gode samtaler. Det er vel verdt å merke seg modellen for samtaledagene. Selv om mye informasjon ble formidlet med innledninger, bidro også andre deler av programmet til økt kunnskap, aktiv deltakelse i samtaler, og ikke minst en følelse av fellesskap i det å være kristne kirker sammen, med et budskap og et kall til tjeneste i samfunnet. En viktig side ved denne modellen er også at samtaledagene finner sted årlig og i forskjellige bispedømmer, slik at lokalt menighetsliv og samarbeid spiller en hovedrolle.

En kan tenke seg flere muligheter for oppfølging i Norge. Skulle en gjennomføre lignende samtaledager i Norge, må en del ting likevel gjennomtenkes, fordi det er noen forskjeller på Sverige

og Norge. For det første har en del ortodokse kirker bispesete eller erkebispesete i utlandet (for eksempel i Sverige), slik at norsk samarbeid med ortodokse kirkeledelser ofte må bli internasjonalt. For mange ortodokse menigheter er det viktig at samarbeidet er kjent eller forankret i kirkeledelsen, selv om den befinner seg i utlandet. Det er også forskjell på hvilke ortodokse kirker som er representert i Sverige og Norge, noe som vil innvirke på både programinnhold og deltakelse. Et viktig spørsmål er hvem som kan eller bør invitere til slike samtaler i Norge. Det vil for eksempel være naturlig å tenke seg Norges Kristne Råd i samarbeid med lokale økumeniske råd, selv om Den norske kirke kan bidra med ressurser og involvere egne lokale menigheter og bispedømmer. Det er selvfølgelig også mulig å tenke seg samtaledager i et litt annet, kanskje mindre, format.

Det var en flott og berikende opplevelse å få være på samtaledagene i Sverige. Og det er godt mulig at Norges Kristne Råd og deltakere fra norske kirker får lov til å besøke Svenska kyrkans ortodokse samtaledager igjen.

BFA, januar 2022